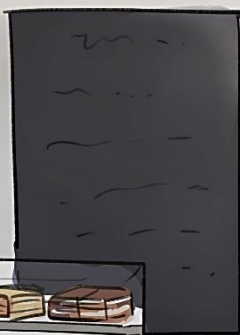
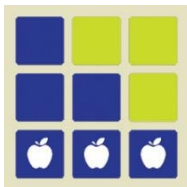

Pie omītes

Gunta Bite

Pie omītes

UDK 821.174-3
B1930

Grāmatas teksti rakstīti vieglās valodas 3. līmenī.
Tekstus pārbaudīt palīdzēja biedrības “Rīgas pilsētas
“Rūpju bērns”” audzēkņi.

Māksliniece Amanda Jēkabsone
Literārā redaktore Zane Daugule
Redaktore Vineta Bite
Vieglās valodas konsultante Irīna Meļņika

© Gunta Bite, teksts, vāka dizains
© Amanda Jēkabsone, ilustrācijas
© Latvijas Neredzīgo bibliotēka, izdevums, 2024

Grāmata iespiesta PNB Print Ltd.

ISBN 978-9934-9254-1-2

No autores

Kas ir vecmamma?

Viņa ir mamma tavam tētim vai tavai mammai.

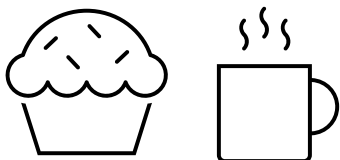
Kā tu sauc savu vecmammu?

Par vecomāti, omammu, vecmāmiņu
vai mimmīti?

Es savu vecmammu saucu par omīti.

Šis stāsts ir par omīti
un viņas kafejnīcu “Pie omītes”.

Paula pastiepj roku un izslēdz modinātāja zvanu.

Ir 6 no rīta.

Pa atvērto logu skan putnu dziesmas.

Caur plānajiem aizkariem spīd rīta saule.

Tā spīd uz Paulas vēl aizvērtajiem plakstiņiem.

Meitene grib vēl gulēt.

Viņa pagriežas uz otriem sāniem.

Saules stari tagad silda Paulas muguru.

Aiz durvīm Paula dzird pazīstamas skaņas.

Tās skan no 1. stāva virtuves.

Tur omīte kopā ar palīgu jau cep
pīrādziņus un kūciņas.

Parasti omīte ceļas četros no rīta.

Viņa iet uz virtuvi un pārbauda
iepriekšējā vakarā iejaukto mīklu.

Mīklā ir raugs.

Tas liek mīklai rūgt
un palikt arvien lielākai un mīkstākai.

Mīklai vajag labi uzrūgt.

Citādi pīrādziņi ir cieti.

Ap pieciem no rīta nāk omītes palīgs Gatis.

Gatis cep garšīgas kūciņas.

Mīklu kūciņām vienmēr gatavo omīte pati.

Viņai ir savas īpašās receptes dažādām mīklām.

Receptes ir ļoti vecas.

Kādreiz tās piederēja omītes mammai.

Omīte glabā receptes noslēptas
un nevienam tās nerāda.

Receptes ir omītes noslēpums!

Kūciņu pildījumu un glazūru gatavo Gatis.
Glazūra ir kūciņu augšējā daļa.
Gatis veido ļoti skaistas glazūras.
Tajās ir smalkas marcipāna lapiņas un puķītes.
Glazūru Gatis liek uz mazajām kūciņām.
Viņš dara to ļoti lēni un uzmanīgi.
Tas tiešām ir pārsteidzoši!
Gatis ir liela auguma vīrietis ar resniem pirkstiem.
Dienā viņam tādas kūciņas jācep simtiem.

Paulai Gatis šķiet vecs.

Mati pie deniņiem Gatim ir sirmi.

Omīte gan sarāj Paulu par tādām domām
un paskaidro:

“Sirmi mati cilvēkam var būt
ne tikai vecuma dēļ.

Nosirmot var arī no lieliem pārdzīvojumiem.”

Kādi Gatim bijuši pārdzīvojumi?

Paula nezina.

Par to omīte nestāsta.

Paula par Gati zina ļoti maz.

Reiz Gatis bija stāstījis par savu ceptuvi.

Tur viņš cepa kūkas un tortes.

Tagad Gatis strādā pie omītes.

Viņš cep kūciņas un citas saldās maizītes.

Turpretī omīte cep pīrādziņus
un dažādas sāļas maizītes.

To visu omīte pārdod savas mājas 1. stāvā.

Tur ir iekārtota kafejnīca
ar nosaukumu “Pie omītes”.

Paula negrib vairs gulēt.

No virtuves istabā ieplūst
svaigi ceptu pīrādziņu smarža.

Šī smarža Paulai patīk.

Tā viņai atgādina bērnību kopā ar mammu,
tēti un omīti.

Tagad Paula dzīvo kopā tikai ar omīti.

Mamma un tētis nomira avārijā.

Par to kādreiz Paulai stāstīja omīte.

Tas notika uzreiz pēc Jāņiem.

Kāds piedzēries šoferis aizmiga pie stūres
un izbrauca tēta mašīnai priekšā.

Tētis mēģināja izvairīties no sadursmes
un nobrauca no ceļa.

Mašīna ietriecās kokā un aizdegās.

Glābēji atbrauca par vēlu.

Mammu un tēti nevarēja vairs glābt.

Vēlāk policisti stāstīja omītei
par trešo cilvēku mašīnā.

Omīte bija apjukusi.

Viņa redzēja mammu un tēti aizbraucam divatā.

Kurš bija trešais cilvēks mašīnā?

Paulai tad bija 5 gadi.

Viņa mammu un tēti atceras maz.

Toties Paula atceras smaržas.

Pīrādziņu smarža ir viena no tām.

Paula nomet segu un uzvelk čības.

Pēc stundas jāver vaļā kafejnīca.

Kafejnīcā Paula strādā par pārdevēju.

Jāpasteidzas!

Vēl jāsaliek izceptās kūciņas un pīrādziņus stikla plauktos.

Jāieslēdz kafijas aparātu un jāsakārto galdus.

Taču Paula vēl ir pidžamā.

Viņa pieiet pie loga un atver aizkarus.

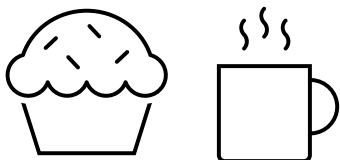
Cik skaista diena!

Paula uzsmaida saulei un aiziet uz vannasistabu.

“Labrīt, Siliņas kundze!

Vai to pašu ko vienmēr?”

Paula sveicina pirmo pircēju.

Pircēja ir vienkārši ģērbusies kundze ar gaišiem matiem.

Viņai vienmēr ir nopietna seja.

Tomēr Siliņas kundze ir laipna.

Katru rītu viņa ienāk kafejnīcā pēc melnas kafijas un pīrādziņiem.

Siliņas kundze strādā vienā no valdības mājām ielas galā.

Parasti viņai nav laika mājās paēst brokastis.

Pirms darba Siliņas kundze
vienmēr ienāk kafejnīcā.

Paula dod Siliņas kundzei kafijas krūzi ar vāciņu
un maisiņu ar pīrādziņiem.

Kundze pamāj uz māju pāri ielai un jautā:

“Franču maizišu veikalā vienmēr maz pircēju.

Kā jūs sadzīvojat uz vienas ielas?”

Paula parausta plecus un atbild:

“Normāli.

Vienu reizi gan redzēju tā veikala īpašnieku
pie omītes.

Saruna ar viņu omītei nepatika.”

Siliņas kundze paņem savu pirkumu un aiziet.

Paula skatās uz veikalu pāri ielai.

Tā skatlogs izgaismots dažādās krāsās.

Veikala nosaukums “Tartes”
mirgo mazām lampiņām.

Tarte ir salds, apaļš pīrāgs ar vaļēju pildījumu.

Tomēr veikalā var nopirkt arī citas saldas kūkas.

Kāpēc veikals nosaukts
tikai vienas kūkas vārdā?

Paula brīnās par to.

Pie Paulas pienāk omīte un saka:

“Iespējams, veikala īpašnieks mūs izputinās.”

Paula jautā:

“Ko nozīmē “izputinās”?”

Omīte skaidro:

“Pārvilinās mūsu pircējus
un mums būs mazāk naudas.

Kafejnīcu vajadzēs slēgt.”

Paula domā citādi.

Veikalā pārdod dažādus franču saldumus.

Tur ir tartes, kruasāni, makarūni un eklēri.

Savukārt omīte pārdod latviešu iecienītos pīrādziņus, kliņģerus un kūciņas.

Tie ir dažādi produkti.

Turklāt omītei ir kafejnīca.

“Tartes” ir veikals.

Kafejnīcā un veikalā pircēji var nopirkt atšķirīgas preces.

Omīte atmet ar roku.

“Tad jau redzēs,” viņa saka un aiziet.

Virs kafejnīcas durvīm noskan zvaniņš.

Ir atnācis nākamais pircējs.

Tas ir vietējais rakstnieks Māris.

Mārim mugurā ir divus izmērus lielāks krekls.

Viena piedurkne uzlocīta augstāk nekā otra.

Krekls pavirši sabāzts aiz biksēm.

Kājās viņam ir vecas, brūnas vasaras kurpes.

Uz kafejnīcu Māris nāk bieži.

Viņam līdzī ir dators un bieza čupa
ar aprakstītiem papīriem.

Māris vienmēr sēž pašā tālākajā kafejnīcas stūrī.

Šajā kafejnīcā ir mājīga un radoša gaisotne.

Tā saka Māris.

Taču Paula zina patiesību.

Šurp Māris nāk bezmaksas interneta dēļ.

Paula un omīte saprot Māri.

Ne visi rakstnieki pelna daudz naudas.

Viena pīrādziņa vietā
Paula vienmēr dod Mārim divus.
Otru pīrādziņu Paula dod par velti.
Omīte smaida.
Viņai nav iebildumu.

Drīz vien kafejnīcā sastājas rinda.
Daudzi tikai nopērk garšīgos pīrādziņus
vai kūciņas un iet prom.
Viņiem nav laika sēdēt pie galdiem.
Omītei un Gatim virtuvē čaklāk jāstrādā
līdz dienas vidum.
Pīrādziņus un kūciņas ātri izpērk
dienas pirmajā pusē.
Dienas otrajā pusē var mazliet atpūsties.

Šodien omīte jūtas slikti.
Viņa ir nogurusi un satraukta.
Omīte kāpj uz 2. stāvu un iet uz savu istabu.
Gatis paliek kārtot virtuvi.

Noskan durvju zvaniņš.

Paula paceļ galvu
un redz veikala “Tartes” īpašnieku.

Viņš ir ģērbies melnā uzvalkā
un baltā kreklā ar kaklasaiti.

Rokās viņš nes melnu četrstūrainu somu.

Veikala īpašniekam ir tikai 5 gadi vairāk nekā
Paulai.

Izskatās gan stipri vecāks.

Matos viņš iesmērējis pārāk daudz želejas.

Melnie mati izskatās slapji.

Paula sakrusto rokas uz krūtīm un gaida.

“Labdien!

Mani sauc Rihards Kreicis.

Gribu runāt ar kafejnīcas īpašnieci.”

Rihards saka un dod roku sveicienam.

Paula skatās Rihardam tieši acīs un klusē.

Rihards pasmīn un saka:

“Kā vēlies.

Varu arī pats aiziet pie viņas.”

Paula nostājas Rihardam ceļā un saka:

“Šobrīd omītes nav.

Vari runāt ar mani.”

Rihards brīdi domā.

Tad viņš uzliek uz galda somu un to atver.

Paula pārsteigumā noelšas.

Viņas priekšā ir soma pilna ar naudu.

Nauda sakārtota vienādās paciņās
līdz pat somas malām.

Pēkšņi Paula visu saprot.

Pirms mēneša Rihards bija pie omītes.

Omītes kabinetā viņi ilgi runāja.

Todien Rihards centās pierunāt omīti
pārdot kafejnīcu.

Omīte atteicās un izdzina Rihardu ārā.

Tagad Rihards ir atgriezies.

Paņēmis līdzī arī somu ar naudu.

Kāda bezkaunība!

Tomēr Paula nesaprot.

Kāpēc Rihards grib pirkt kafejnīcu?

Viņam taču ir pašam savs veikals.

Daudz lielāks par kafejnīcu.

Rihards rāda uz naudu
un lūdz Paulu pierunāt omīti.

Paula klusē.

Tad Rihards žēlojas Paulai par savas mātes
draudiem.

Māte pavēlēja Rihardam paplašināt veikalu.

Citādi viņa to atņems Rihardam pavisam.

Viņš vairs nebūs veikala īpašnieks.

Paulai nav žēl Riharda.

Tad Rihards izsaka Paulai draudus:
“Tavai omītei jāpārdod man kafejnīca.
Citādi visi uzzinās viņas noslēpumu!”

Paula pārsteigumā iepleš acis.
Kādu noslēpumu?
Ko omīte izdarījusi?
Kas tas par omītes noslēpumu?

Paulai aiz muguras atskan omītes dusmīgā balss:
“Vācies prom ar savu naudu!
Un liec mierā manu mazmeitu!
Kafejnīcu es nepārdošu.
It īpaši tev!”

Riharda seja kļūst sarkana no dusmām.
Viņš aizver somu un iesaucas:
“Jūs abas to nožēlosiet!”
Rihards iziet no kafejnīcas un skaļi aizsit durvis.

Paula ar omīti paliek vienas.

Meitene jautā omītei par viņas noslēpumu.

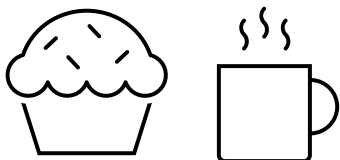
Omīte negrib runāt par to.

Viņa noglāsta Paulas plecu un nopūšas:

“Viss būs labi!”

Šodien stipri līst lietus.

Debesīs ir tumši negaisa mākoņi.

Pūš spēcīgs vējš.

Cilvēki iet saliekušies pret vēju un lietu.

Lietussargi daudz nepalīdz.

Cilvēki zem tiem tik un tā paliek slapji.

Daudziem mugurā ir lietusmētelis ar kapuci.

Arī tas nepalīdz.

Stiprais vējš vienalga dzen lietu viņiem tieši sejā.

Kafejnīcā “Pie omītes” ir silti un sausi.

Smaržo pēc svaigi ceptiem pīrādziņiem
un kafijas.

Pie galdiem sēž 4 apmeklētāji.

Rakstnieks Māris ir savā tālākajā stūrī.

Dāma ar mazu un pūkainu sunīti pie loga.

Bet pie pašas sienas sēž kāds vecs kungs ar
sievu.

Viņi lasa vietējo pilsētas avīzi.

Kafijas krūzes stāv galda tālākajā malā.

Pārējo galdu aizņem avīze.

Vecais pāris lasa vienu un to pašu rakstu.

Sieva lasa ātrāk.

Toties vīrs lasa avīzi lēnāk.

Vienas un tās pašas emocijas atskan divreiz.

Noskan durvju zvaniņš un kafejnīcā ienāk mācītājs Matīss.

Kopā ar viņu telpā iebrāžas mitra vēja pūsma.

Dāma pie loga nepatikā noskurinās un paņem sunīti klēpī.

Mācītājs Matīss pieiet pie Paulas un sveicina:

“Labdien, Pauliņ!

Atnācu pēc pīrādziņiem pats.

Tādā lietū labāk paliec kafejnīcā.”

Paula pieliecas un izņem no letes apakšas nelielu kastī.

Viņa pasmaida un saka:

“Tas nekas, mācītāja kungs!

Man nav bail no lietus.

Galvenais ir redzēt bāreņu acīs prieku.”

Baznīca atrodas 3 krustojumus tālāk
no kafejnīcas.

Blakus baznīcai ir 3 mājas.

Agrāk tur bija klosteris ar lūgšanu istabām.

Klosterī dzīvoja mūki.

Mūki lūdza Dievu un strādāja baznīcā.

Kara laikā viņus padzina no klosterā
un baznīcu slēdza.

Baznīca atkal atvērās tikai pēc vairāk nekā
50 gadiem.

Klosterā vietā tagad ir bērnu nams.

Tur dzīvo un mācās bērni bez vecākiem.

Viņus sauc par bāreņiem.

Mācītājs liek Paulas doto kasti plastmasas maisā
un jautā:

“Vai tiešām man par pīrādziņiem nav jāmaksā?”

Paula atbild:

“Nē.

Mēs ar omīti dāvinām pīrādziņus
baznīcai un bērniem.”

“Paldies.

Lai jums abām Dieva svētība!”

Mācītājs novēl un aiziet.

Aiz loga lietus līst stiprāk.

Dāma nopērk vēl vienu kafiju.

Šoreiz kopā ar Melno Balzamu.

Vecais pāris par savu kafiju gluži vai aizmirsis.

Abi nav kafiju pat dzēruši.

Viņi klusi sačukstas un ik pa brīdim skatās uz Paulu.

Paula to redz un jūtas neērti.

Viņa ieiet virtuvē pēc svaigām kūciņām.

Paula grib palikt virtuvē ilgāk.

Viņai nepatīk vecā pāra aizdomīgie skatieni.

Tomēr tā nedrīkst.

Ja nu kafejnīcā ienāk kāds pircējs?

Paula saņemas un iziet no virtuves.

Vecais pāris ir aizgājis.

Uz galda stāv joprojām pilnas kafijas krūzes.

Aiz loga uzmirdz zibens.

Pēc brīža atskan skaļš pērkons.

Stiprais lietus pārplūdinājis ielas.

Braucošās mašīnas apšļāc gājējus.

Ir augusta vidus.

Tomēr gaiss ir auksts kā rudenī.

Dēļ lietus gaiss ir vēl aukstāks.

Kafejnīcā ieskrien salijis vīrietis.

Viņam mugurā ir slapjš mētelis
ar saceltu apkakli.

Melnās bikses uzlocītas uz augšu virs potītēm.

Vīrieša vecās sporta kurpes purngalā
ir saplēstas.

Pa caurumu var redzēt kāju pirkstus.

Garie, netīrie mati pielīpuši pie vīrieša galvas.

No matiem un mēteļa tek lietus ūdens.

Vīrietis aizver kafejnīcas durvis un brīdi stāv.

Tad pieiet pie loga un skatās ārā.

Viņš ir aizbēdzis no lietus un atradis siltumu.

Kādu brīdi Paula stāv aiz letes un gaida.
Salijušais vīrietis turpina skatīties ārā.
Viņam pie kājām veidojas ūdens peļķe.

Dāma pie loga nepatikā vēro vīrieti.
Tad viņa pagriežas pret Paulu un saka:
“Dzen viņu ārā!
Te nav patversme visādiem nabagiem.
Viņš taču smird!”
Mazais suns piekrīt saimniecei un ierejas.

Vīrietis paskatās uz dāmu un mierīgi atbild:
“Esmu nosalis kā suns.
Viens suns jau te ir.
Tagad būsīm divi.”
Dāma sašutumā noelšas.

Tajā brīdī pie kafejnīcas durvīm apstājas mašīna.
No tās izkāpj labi ģērbies vīrietis
un atver melnu lietussargu.
Viņš pamāj dāmai pie loga.

Vīrietim ilgi nav jāgaida.

Dāma izskrien no kafejnīcas un iesēžas mašīnā.

Vīrietis brīdī stāv pārsteigts
ar atvērtu lietussargu.

Parasti dāmai nepatīk salīt.

Taču tagad viņai lietussargu nevajadzēja.

Tie nu gan ir brīnumi!

Vīrietis parausta plecus un arī iekāpj mašīnā.

Salijušais vīrietis kafejnīcā nodrebinās.

Viņš savelk ciešāk slapjo mēteli
un turpina skatīties lietū aiz loga.

Paula pieiet pie vīrieša
un viegli pieskaras viņa elkonim.

“Ko varu tev piedāvāt?” Jautā Paula.

Vīrietis satrūkstas un paskatās uz meiteni.

Šoreiz satrūkstas Paula.

Uz viņu skatās tēta zaļās acis!

Vismaz Paulai tā šķiet.

Vairākas reizes Paula ir skatījusies
mammaš un tēta fotogrāfijas.

Pētījusi vecāku sejas.

Pēc tam ilgi skatījusies uz sevi spogulī.

Kuram no viņiem Paula ir vairāk līdzīga?

Paulai ir tikpat plāni mati kā mammai.

Zaļās acis gan noteikti ir no tēta.

Tagad viņa skatās tādās pašās zaļās acīs.

Paula jūt: viņa salijušajam vīrietim ir sveša.

Vīrietis nokaunējies novēršas un klusi saka:

“Es gribu tikai sasildīties.”

Paulai stipri sitas sirds.

Protams, tas nav viņas tētis.

Paula tomēr negrib dzīt vīieti lietū.
Viņa saņem vīieti zem rokas un ved pie galda.
Blakus galdam ir radiators.
Vēsā laikā omīte vienmēr kurina kamīnu.
No kamīna silst arī radiatoru.

Paula saka vīietim:
“Lietus vēl kādu laiku līs.
Novelc mēteli un uzliec uz radiatoriem.
Es tikmēr atnesīšu karstu tēju.”

Vīietis novelk mēteli un apsēžas.
Viņš klusi saka:
“Es tikai pasēdēšu.
Tēju nevajag.
Man nav naudas.”
Paula vēlreiz ieskatās vīrieša zaļajās acīs
un aiziet.

Vīrietis saskatās ar rakstnieku
un pamāj ar galvu sveicienu.

Kafejnīcā iestājas klusums.

Var dzirdēt tikai lietu
un datora taustiņu klabēšanu.

Tur Māris raksta romānu.

Paula ieiet virtuvē.

Viņa grib raudāt.

Elpa kļūst saraustīta.

Acīs parādās asaras.

Bet kāpēc?

To Paula nesaprot.

Zaļas acis ir daudziem cilvēkiem.

Turklāt salijušajam vīrietim varētu būt apmēram
65 gadi.

Tētim tagad būtu 55 gadi.

Kāpēc Paula moka sevi ar tādām domām?

Ak, būtu šodien omīte mājās!

Taču viņa ir Rīgā.

Omīte aizbrauca uz banku.

Pirms 5 gadiem omīte nopirka
jaunas virtuves krāsnis.

Paņēma kredītu un nopirka.

Kredīts ir bankas aizdota nauda.

Omītei jāatdod naudu bankai sešu gadu laikā.

Piecus gadus omīte jau maksāja naudu bankai.

Atlicis maksāt tikai gadu.

Pēdējā laikā omītei ir grūtības
ar naudas atdošanu.

Tāpēc viņa aizbrauca uz Rīgu runāt ar banku.

Tur omīte būs divas dienas.

Tikmēr Paulai jārūpējas par kafejnīcu pašai.

Pie Paulas pienāk Gatis un jautā:

“Kas noticis?”

Paula noslauka asaras un pasmaida:

“Nekas.

Vai tev vēl ir palikušās tās šķībās kūciņas?”

Gatim ir.

Taču viņš negrib dot.

“Tie ir brāķi,” Gatis saka.

“Tas nekas.

Garša taču no tā nemainās.”

Atbild Paula un saliek šķībās kūciņas uz diviem šķīvjiem.

Vienu šķīvi Paula aiznes Mārim.

Otru šķīvi un piparmētru tēju Paula noliek priekšā vīrietim.

Paula saka:

“Lūdzu, ēd!

Šīs kūciņas ir šķības.

Tādas pārdot nevar!”

Vīrietis saņem tējas krūzi ar abām rokām
un pievelk sev klāt.

Tad pieliecas un dzer tēju maziem malkiem.

Paula vēro vīrieti.

Vīrieša ūsas viegli skar zaļgano tēju.

Viņš pastiepj roku un paņem saspiesto kūciņu.

Tā ir svaiga un viegli drūp.

Mazs kūkas gabals iekrīt vīrieša pelēkajā bārdā.

Paulai ir kauns tik atklāti vērot svešo vīrieti.

Tomēr iet prom arī viņa negrib.

Paula jautā:

“Kā tevi sauc?”

Vīrietis skaļi iedzer piparmētru tēju un atbild:

“Īsti nezinu.

Socos mani sauca par Kārli.

Patversmē sauca par Kažu.

Draugi mani sauc par Dadzi.”

Paula zina par “sociem”.

Tas ir sociālās aprūpes nams.

Tur palīdz vientuļiem vai vājiem cilvēkiem.

Savukārt patversmēs dzīvo cilvēki bez mājām.

Vai Kārlis tāds ir?

Bez mājām?

Caurās sporta kurpes to apstiprina.

Šajā pilsētā patversmju nav.

No kurienes Kārlis atnācis?

Paulai ir daudz jautājumu.

Vai visus jautājumus būtu pieklājīgi uzdot?

Kāpēc gan ne?

Ja negribēs, tad neatbildēs.

Tāpēc Paula jautā.

Bet Kārlis ēd un atbild.

Socos Kārlis ieradās pēc slimnīcas.
Kāpēc bija slimnīcā?
To Kārlis neatceras.
Varbūt bija piedzēries un sakāvās.
Alkoholu gan Kārlis dzer maz.
Ja nu vienīgi šad un tad ar draugiem.
Viņa draugi ir tādi paši klaidoņi kā viņš.
Par Dadi draugi viņu sauc spītīgā rakstura dēļ.
Kārlis turas pie savām domām stingri.
Atrunāt viņu ir grūti.

Kārlis nepārtraukti kaut ko meklē.
Viņš nevar mierīgi nodzīvot vienā vietā.
Visu laiku grib kaut ko darīt.
Braukāt apkārt.
Tikties ar cilvēkiem.
Kārlis neatceras savu ģimeni.
Tāpēc viņš sauc sevi par bāreni.

Darbu Kārlis var atrast viegli.
Palikt darbā gan viņam ir grūti.

Draugi Kārli sauc arī par Pasaules klaidoni.

Kārlis izbraukājis un izstaigājis
gandrīz visu Latviju.

Parasti viņš uz ceļa apstādina kādu mašīnu.

Visbiežāk apstājas kravas mašīnas.

Tādas mašīnas brauc ilgi un tālu.

Citas brauc pat no vienas valsts uz citu.

Parasti ceļš kravas mašīnu šoferiem ir garlaicīgs.

Viņi ir priecīgi paņemt mašīnā kādu līdzi.

Tad var parunāties un šoferiem nenāk miegs.

Uz Paulas pilsētu Kārlis atnāca kājām.

Būtu gājis pilsētai cauri.

Negaiss izjauca Kārļa plānus.

Kārlis noslauka piedurknē ūsas
un ar plaukstu noglauda bārdu.

Paula piedāvā viņam vēl vienu tējas krūzi.

Kārlis atsakās.

Viņš noņem no radiatora mēteli un aptausta to.

Mēteli ir sauss.

Aiz loga lietus ir beidzies.

Šur tur starp mākoņiem var redzēt zilās debesis.

Kafejnīcā ienāk vairāki jaunieši no sporta zāles.

Kārlis pieceļas un uzvelk mēteli.

Paula skatās uz viņu ar skumjām.

Tik ļoti Paula negrib Kārli laist prom!

Viņai patika klausīties vīrietī.

Kaut arī stāsts bija bēdīgs.

Jaunieši ir izvēlējušies sev pīrādziņus.

Viņi gaida Paulu.

Paula tomēr vēl kavējas pie Kārļa.

Viņa saņemas un jautā:

“Vai paliksi kādu laiku mūsu pilsētā?”

Kārlis pārsteigts skatās uz Paulu.

Viņš nezina atbildi.

Jaunieši pie kases kļūst nepacietīgi.

Paula saka Kārlim:

“Mācītājam Matīsam šobrīd vajag palīgus.”

Tā ir patiesība.

Tuvojas skolas laiks.

Bērnu nama skolā nav vēl pabeigts remonts.

Mācītājs Matīss nevar maksāt Kārlim algu.

Tomēr pie mācītāja Kārlis varēs nomazgāties un būs paēdis.

Gan jau varēs arī dzīvot mācītāja mājā.

Kārlis domīgs kasa pakausi.
Būtu jau labi kaut kur apmesties.
Tuvojas rudens.
Bet ziemā ir grūti atrast naktsmājas.
Turklāt Kārlis arī pats negrib vairs klaiņot.
Viņš ir pārāk vecs gariem ceļiem.

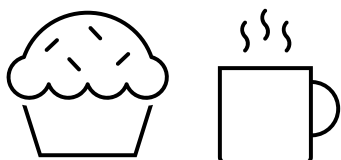
Kārlis piekrīt palikt pilsētā.
Paula paņem salveti un uzraksta mācītāja
adresi.
Zem adreses Paula raksta:

“Lūdzu, parūpējies par šo cilvēku!
Paula.”

Tad viņa zīmīti dod Kārlim.
Viņam to jādod mācītājam.

Mācītājs dzīvo garā, viena stāva mājā.

To sauc par Mācītāja māju.

Māja savienota ar baznīcu.

Mājai ir 3 ieejas.

Tajā var ieiet no baznīcas lūgšanas telpas.

Otra ieeja ir mājas priekšpusē ar baltām durvīm.

Mājas galā ir trešā ieeja.

Tā aizaugusi ar vijīgiem augiem.

Agrāk pa tām staigāja dārznieks.

Viņš kopa klostera dārzu.

Tagad viņa vairs nav.

Mājas galā palicis dārznieka dzīvoklis.
Tam ir tikai viena istaba.
Kārlim daudz vietas nevajag.
Tāpēc Mācītājs ļauj viņam tur iekārtoties.

Mantu Kārlim nav daudz.
Visa Kārļa manta ir viņam mugurā un kabatās.
Mācītājs atnes Kārlim segu, gultas veļu
un dvieļus.
Gan jau ar laiku arī citas mantas radīsies.
“Dievs par labiem cilvēkiem rūpējas.”
Nosaka mācītājs Matīss un aiziet.

Kārlis uzsit ar plaukstu pa gultu.
Gaisā paceļas putekļi.
Viņš pieiet pie veca drēbju skapja
un atver čikstošas durvis.
Kreisajā pusē durvis atveras tikai līdz pusei.
Durvis vajag salabot.

Kārlis pasmaida.
Dzīvoklī ir daudz darba.
Tas viņam patīk.
Darbs novērš uzmanību no kaitinošām domām.

Pēdējā laikā Kārlis redz jocīgus sapņus.
It kā viņš kristu liesmojošā bedrē.
Pēc pamošanās Kārlis ilgi domā par to.
Tomēr izskaidrot sapni nevar.

Citreiz uz ielas viņam šķiet pazīstams
kāds cilvēks.
Bieži vien arī kāda vieta Kārlim šķiet pazīstama.
It kā viņš jau tur būtu bijis.
Kārlis izmisīgi cenšas atcerēties.
Tas neizdodas.
Tikai krūtīs sāk kņudēt un stipri sāpēt galva.

Arī tagad Kārlis grib prasīt mācītājam zāles.

Tik ļoti sāp galva!

Iespējams, tas ir no putekļiem

un sasmakušā gaisa dzīvoklī.

Kārlis atver logus un iziet pa durvīm pagalmā.

Mācītājs stāv pagalmā

un runā ar vienu no strādniekiem.

Abi vicinās ar rokām.

Strādnieks baksta ar pirkstu papīrā.

Bet mācītājs rāda uz 3 stāvu māju.

Tā ir skola.

Blakus tai ir māja ar diviem stāviem.

No tās skan bērnu balsis.

Tas ir bērnu nams.

Tur dzīvo bērni bez vecākiem.

Dažiem vecāki ir miruši.

Citus bērnus vecāki ir pametuši.

Tagad par bērniem rūpējas mācītājs Matīss.

Kārlis iet pie mācītāja prasīt darbu.
Mācītājs ir bēdīgs pēc sarunas ar strādnieku.
Ar skolas remontu ir problēmas.
Visi skolas gaitenī nokrāsoti pelēkā krāsā.
Kā radīt bērnos prieku
ar tādas krāsas gaitenīem?
Nav neviena krāsaina zīmējuma vai līnijas!
Viss pelēks.
Mācītājs žēlojas:
“Varēja sienas nokrāsot vismaz dzeltenas!”
Bet strādniekiem ir vienalga.
Par krāsu darba līgumā nav rakstīts.

Mācītājs ieved Kārli skolā.
Te smaržo pēc krāsas un līmes.
Gaitenī tiešām izskatās drūmi.
Vismaz klasēs uz sienām ir krāsainas tapetes.
Tās uzdāvināja pilsētas iedzīvotāji.
Tapetes katrā klasē ir citādas.

Kārlis stāv gaitiņa galā
un skatās uz pelēko sienu.

Uz sienas viņš iesaka zīmēt
dzeltenus un oranžus ziedus.

Tad siena nebūs tik drūma.

2. stāvā varētu zīmēt baltus ornamentus.

3. stāvā parasti mācās vecāki bērni.

Tur var zīmēt oranžus un baltus
latviešu tautas ornamentus.

Mācītājam patīk Kārļa ideja.

Dzeltenu, oranžu un baltu krāsu
mācītājs nopirks.

Tik daudz naudas baznīcas ziedojumu kastītē būs.

Taču kurš to visu zīmēs?

Kārlis noglauda bārdu
un palūdz strādniekam krītiņu.

Viņš pieiet pie sienas un sāk zīmēt lielus ziedus.

Mācītājs ļauj Kārlim zīmēt.

Uz pelēkās sienas parādās
skaistu ziedu kontūras.

Kārlis ir aizrāvis.

Viņš apstājas tikai gaiteņa galā.

Visa siena sazīmēta lielos ziedos.

Mācītājs Matīss stāv gaitenā vidū un smaida.

Viņam patīk Kārļa zīmējumi.

Matīss priecīgi iesaucas:

“Tu esi īsts mākslinieks!

Esmu patīkami pārsteigts.”

Viņš pagriežas un ātrā solī iet prom.

Melnais mācītāja apģērbs noplīvo vien.

Kārlis skatās uz zīmētajiem ziediem

un domīgs saka:

“Pārsteigts esmu arī es.”

* * *

Mācītājs Matīss atgriežas skolā ar krāsām.
Strādnieki atnesuši lielākas un mazākas otas.

Kārlis ir jau 2. stāvā
un zīmē uz sienām ornamentus.

Tos krāsos strādnieki.

Kārlis pats krāsos ziedus 1. stāvā.

Skolā atkal sākas rosība.

Mācītājs pasmaida un iet uz kafejnīcu
pastāstīt Paulai jaunumus.

Netālu no kafejnīcas mācītāju uzrunā
veca sieva ar vīru:

“Mācītāja kungs!

Ko tu plāno darīt ar to slepkavu?

Mūsu pilsētā tādu nevajag.”

Slepkavu?

Mācītājam tie ir jaunumi.

Vai kāds ir nogalināts?

Vecais pāris rāda mācītājam vakardienas avīzi.

Tur rakstīts par kafejnīcas “Pie omītes”
īpašnieci.

Viņa slēpj savā virtuvē slepkavu.

Slepkava bija cietumā divus gadus.

Tad izbēga no cietuma
un tagad strādā kafejnīcā.

Tas ir Gatis.

“Iespējams, Paula arī ir iesaistīta,”
saka vecais vīrs.

Sieva viņam piebalso:

“Mēs neesam vairs droši savā pilsētā.”

Mācītājs saloka avīzi un ieliek kabatā.

Viņš apsola visu noskaidrot.

Mācītājs lūdz veco pāri pagaidām par to skaļi
nerunāt.

“Ko tad mēs!”

Iesaucas vecā sieva.

Vīrs viņai piebalso:

“Visi cilvēki pilsētā jau zina.

Tāpēc mēs nejam vairs uz to kafejnīcu.”

Vecais pāris aiziet.

Mācītājs nopūšas un turpina ceļu.

Pie kafejnīcas mācītājs apstājas.

Durvju priekšā stāv policijas mašīna.

Vai tiešām vecā pāra stāstītais ir patiesība?

Omīte ar mazmeitu Paulu pilsētā dzīvo jau sen.

Turpretī Gatis pilsētā ieradās
tikai pirms 3 gadiem.

Viņš gan neizskatās pēc slepkavas.

Lai gan...

Mācītājs to nevar zināt.

Iepriekš viņš nav saticis īstu slepkavu.

Pēkšņi atveras kafejnīcas durvis
un iznāk policisti.

Viņi ved roku dzelžos saslēgto Gati.

Gatis iekāpj policijas mašīnā.

Policists aizcērt aiz viņa durvis
un pamāj kādam ielas otrajā pusē.

Tad arī policists iesēžas mašīnā un aizbrauc.

Mācītājs paskatās pāri ielai.

Aiz veikala “Tartes” durvīm nozūd Riharda
ar matu želeju nosmērētais pakaussis.

Mācītājs ir apjucis.

Vai tiešām laipnā un izpalīdzīgā omīte ar Paulu slēpa slepkavu?

Vai Gatis apdraud pilsētas iedzīvotājus?

Kāpēc policists pamāja Rihardam?

Un kur ir omīte?

Mācītājs nav redzējis viņu jau divas dienas.

Ja nu ar viņu noticis kas slikts?

Paula lūdza mācītājam pieņemt darbā Kārli.

Vai Kārlis arī ir saistīts ar Gati?

Tik daudz jautājumu!

Ar ko lai sāk?

Vispirms mācītājs noskaidros visu par Kārli.

* * *

Mācītājs Matīss skatās datora ekrānā.

E-pastā pienākusi vēstule
no sociālās aprūpes nama.

Tā ir par Kārli.

Mācītājs vilcinās atvērt vēstuli.

Ja nu ziņas ir sliktas?

Ja nu Kārlis arī ir izdarījis kaut ko ļaunu?

Vai mācītājs spēs Kārli nodot policijā?

Kārlis apglezno skolas gaitenju sienas par velti.

Tas ir labs darbs.

Vai labie darbi spēj izdzēst sliktos?

Mācītājs nopūšas un pieceļas.

Ilgāk atlikt nevar.

Viņš aizslēdz sava kabineta durvis.

Mācītājs grib būt viens.

Vēstule ir īsa.

Sociālās aprūpes nama darbiniece
raksta mācītājam par Kārli:

Pirms 20 gadiem viņam piešķirts vārds
Kārlis Migla.

Policija atrada Kārli apjukušu
uz ceļa netālu no Rīgas.

Vīrietim bija stipri sasista un sagriezta seja.

Bija arī pārsista galva.

Drēbes bija netīras un saplēstas.

Policija aizveda viņu uz Gaīlezera slimnīcu.

Tur ārsti atklāja Kārlim atmiņas zudumu.

Policija ievietoja presē un internetā
Kārļa fotogrāfiju.

Neviens viņu nepazīna.

Iespējams, smago ievainojumu dēļ.

Pēc tam Kārli atveda uz mūsu
sociālās aprūpes namu.

Viņš saņēma dažādu palīdzību.

Ar Kārli strādāja ārsti un psihologi.

Atgriezti viņam atmiņu tomēr nevarēja.
Kārlim ierādīja istabu sociālās aprūpes namā.
Kādu laiku viņš tur dzīvoja.
Kārlis strādāja vairākās darba vietās.
Katru reizi viņš ātri zaudēja interesi par darbu
un aizgāja.

Kārlis aizbrauca no Rīgas 50 gadu vecumā.
Vairāk ziņu par viņu mums nav.
Policija mums nav ziņojusi
par Kārļa noziegumiem.
Kārlis Migla ir vientuļnieks.
Sabiedrībai viņš nav bīstams.

Mācītājs Matīss atviegloti nopūšas
un atlaižas krēslā.

Kārlis nav noziedznieks!
Viņš ir klaidonis ar mākslinieka talantu.
Varbūt Kārlis mēģina atgūt atmiņu pats?
Tāpēc viņš klaiņo apkārt.
Meklē pazīstamas vietas.

Meklē savu aizmirsto dzīvi.

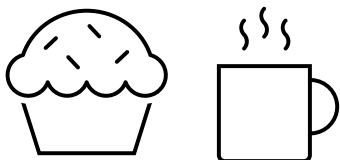
Tagad viņš ir Mācītāja mājā pie Matīsa.

Kārļa palīdzība noder baznīcā un bērnu namā.

Varbūt Kārlis iepriekš bija mākslas skolotājs?

Viņš varētu mācīt bērnus!

Mācītājs pasmaida par savām domām
un izslēdz datoru.

Paula sēž virtuves stūrī uz grīdas.

Asaras tek Paulai pār vaigiem.

No raudāšanas viņai sūrst acis.

Ko viņa teiks omītei?

Vai Gatis bija omītes lielais noslēpums?

Šodien omīte būs mājās no Rīgas.

Kas viņu te sagaidīs?

Tukša kafejnīcu bez pircējiem.

Tukša virtuve bez Gata.

Tukši plaukti bez kūciņām.

Par kūciņām Paula satraucas vismazāk.
Kafejnīcā tik un tā ir maz pircēju.
Pa dienu varbūt ienāk 5 cilvēki.
Pat rakstnieks Māris vairs ilgi nepaliek.
Arī Siliņas kundze nopērk
tikai kafiju līdzņemšanai.
Kūciņas viņa nopērk pāri ielai pie Riharda.

Noskan kafejnīcas durvju zvaniņš.
Paula satrūkstas.
Kā viņa noraudājusies var rādīties pircējiem?
Paula pieskrien pie izlietnes
un atgriež aukstā ūdens krānu.
Aukstais ūdens patīkami nomierina
Paulas saraudāto seju.
Viņa noslaukās un iziet no virtuves.

Pie letes stāv kāda sveša kundze.
Viņa ilgi skatās uz pīrādziņu cenām.

Paula piespiež sevi pasmaidīt un saka:

“Labdien, kundze!”

“Labdien!

Cik maksā tēja?”

Kundze jautā.

Paula nosauc tējas un kafijas cenas.

Tad piedāvā kundzei pīrādziņus.

No rīta Paula tos cepa pati.

Kundze pasūta piparmētru tēju
un divus pīrādziņus ar gaļu.

Viņa atver stipri novalkāto jaku.

Zem tās ir kaklā pakārts adīts maciņš.

Kundze atver maciņu
un ieber naudu sev plaukstā.

Viņa skaita to ilgi.

Tad paskatās uz Paulu un klusi saka:

“Man pietiks ar vienu pīrādziņu.”

Paulai ir žēl svešās kundzes.

Viņa pavada kundzi līdz galdam.

Tad Paula atnes tēju un šķīvi
ar diviem pīrādziņiem.

Paula mīļi uzsmaida kundzei un saka:

“Otrs pīrādziņš ir par brīvu.”

Pie kafejnīcas durvīm apstājas taksometrs.

No tā izkāpj omīte.

Šoferis izceļ no bagāžnieka somas.

Viņš noliek tās omītei pie kājām.

Omīte samaksā šoferim par braucienu.

Omīte ienāk kafejnīcā un pārsteigumā iesaucas:

“Kāpēc te ir tik tukšs?”

Paula apskauj omīti un sāk raudāt.

“Lūdzu, piedod,” čukst Paula.

Omīte jautā:

“Kas noticis?”

Paula ar omīti apsēžas turpat pie tuvākā galda.

Meitene izstāsta omītei par rakstu avīzē
un Gata arestu.

Par zaudētajiem pircējiem.

Omīte klausās un kļūst arvien dusmīgāka.

Viņa pielec kājās un staigā šurpu turpu.

Omīte ir pārlicināta par Riharda vainu
šajos notikumos.

Rihards ir piepildījis savus draudus.

Omīte mierina Paulu:

“Neuztraucies!

Gatis nav slepkava.”

Tad omīte pastāsta Paulai par savu
un Gata noslēpumu.

Pirms sešiem gadiem Gatim ar sievu
Rīgā piederēja ceptuve.

Paši viņi dzīvoja ceptuvei pretējā mājā.

Darbi gāja labi un abi bija laimīgi.

Gata sieva bija stāvoklī un gaidīja bērnu.

Tuvojās Gata dzimšanas diena.

Šoreiz Gatis ar sievu nolēma
svētkus svinēt divatā.

Tāpēc Gatis piezvanīja draugiem
un lūdza nākt ciemos citu dienu.

Dzimšanas dienā sieva bija sagatavojusi Gatim
pārsteigumu.

Viņa bija izcepusi torti ar uzrakstu:

“Mums būs dēls!”

Vakarā sieva aizgāja uz ceptuvi pēc tortes.

Tikmēr Gatis atkorķēja šampanieša pudeli
un ieslēdza mūziku.

Pēkšņi atskanēja liels sprādziens.
Ceptuve bija vienās liesmās.
Gatis skrēja pāri ielai glābt sievu.
Diemžēl liesmas bija pārāk lielas.
Viņš nevarēja ieiet ceptuvē.
Gatis skrēja atpakaļ uz dzīvokli pēc telefona.
Viņš zvanīja ugunsdzēsējiem.
Tomēr bija par vēlu!
Sievu glābt nevarēja.

Tiesā kaimiņi liecināja par Gata vainu.
Pēc sprādziena viņi redzēja
Gati skrienam prom no ceptuves.
Arī draugi bija aizdomīgi.
Kāpēc Gatis gribēja būt divatā?
Kāpēc teica viņiem nākt ciemos citreiz?

Gati apcietināja turpat tiesas zālē
un aizveda uz cietumu.

Izmeklēšana tomēr turpinājās.

Tā ilga divus gadus.
Vēlāk policija noskaidroja
īsto sprādziena iemeslu.
Tas bija salūzis gāzes vada slēdzis.

Ceptuvē bija ieplūdusi gāze.
Sieva to nepamanīja.
Viņa uzšķīla sērkociņu
un aizdedza tortē svecīti.
Sērkociņa uguns aizdedzināja izplūdušo gāzi.
Tāpēc notika sprādziens.

Gati atkal izsauca uz tiesu.
Šoreiz tiesa Gati attaisnoja
un atbrīvoja no cietuma.
Taču 2 gadi cietumā bija ierakstīti
viņa dokumentos.

Rīgā Gatis nespēja vairs dzīvot.
Tur viņam viss atgādināja par mīļoto sievu.

Tāpēc viņš brauca prom.
Pirms 3 gadiem Gatis atbrauca uz šo pilsētu.
Te viņš gribēja atrast mieru.
Gatis strādāja omītes kafejnīcā.
Pamazām viņa bēdas par sievu mazinājās.
Gatis varēja dzīvot mierīgi.
Līdz šim brīdim!

Rihards par cietumu kaut kā uzzināja.
Presei un policijai viņš pastāstīja
tikai pusi no patiesības.
Tomēr ar to pietika.
Gati apcietināja.
Savukārt kafejnīca zaudēja pircēju uzticību.

Omīte pabeidz stāstu
un saņem Paulas rokas savējās.
Omīte saka:
“Rihards sāpināja Gati manis dēļ.
Es atteicos pārdot kafejnīcu.”

Varbūt tomēr kafejnīcu vajadzēja pārdot?
No Rīgas omīte atgriezās ar sliktām ziņām.
Banka atteicās pagarināt
kredīta atdošanas laiku.

Tagad tas vairs nav svarīgi.
Naudas tāpat nepietiek.
Riharda dēļ kafejnīca ir zaudējusi pircējus.
Bez pircējiem omīte nevar bankai atdot naudu.

Omīte noglāsta Paulas vaigu un saka:
“Tu esi laba un iejūtīga meitene.
Diemžēl mēs nevaram vairs dot pīrādziņus
par velti.
Arī baznīcai ne.”
Paula piekrītoši māj ar galvu.

Omīte smagi nopūšas un pieceļas.
Viņa paņem somas un kāpj augšā
uz savu istabu.

Paula pieiet pie kases un atver to.

Viņa izņem no sava maka naudu
un ieliek to kasē.

Tas par kundzei iedoto pīrādziņu.

Paula nedzird noskanam zvaniņu.

Viņa paceļ galvu un savā priekšā redz Gati.

Paula priecīgi apskauj viņu.

Taču Gatis ir bēdīgs.

Viņa seja ir drūma un skumja.

Gatis nolēmis iet prom no darba kafejnīcā.

Policija noskaidroja patiesību.

Gatis nav slepkava!

Taču pilsētas iedzīvotāji patiesību nezina.

Gatis ir zaudējis pircēju uzticību.

Viņa klātbūtne dara tikai sliktu kafejnīcai.

Paula cenšas mierināt Gati
un pierunāt palikt darbā.

Gatis nepiekrīt.

No 2. stāva ir nonākusi omīte.

Rokā viņa tur sažņaugtu priekšautu.

Omīte dod to Gatim un saka:

“Kur tu būsi laimīgs?

Labāk paliec un pierādi savu nevainību!

Tad arī kafejnīcu cilvēki atkal novērtēs.”

Gatis brīdi stāv un skatās
uz priekšautu omītes rokā.

Viņš vilcinās to ņemt.

Gatis jautā:

“Ja nu man neizdodas?”

Omīte parausta plecus un atbild:

“Tad mums nevienam neizdosies.

Toties mēs būsim centušies.”

Gatis paņem priekšautu un apskauj omīti.

Pēkšņi skaļi atveras kafejnīcas durvis.

Pa tām ienāk Rihards.

Viņa lūpas savilkta smīnā.

Rihards iesaucas:

“Slepkava palaists brīvībā?”

Gatis pagriežas un grib Rihardam sist.

Omīte saķer Gata roku un neļauj.

Rihards paskatās uz omīti un saka:

“Tev tomēr vajadzēja ņemt naudu.

Tagad kafejnīcu vajadzēs slēgt.

Pircējus jau esi zaudējusi.

Drīz tev nebūs nekā.

Esmu uzvarējis!”

Kafejnīcā atskan atgrūsta krēsla skaņa.

Barga sievietes balss saka:

“Nē!

Zaudējis esi tu!”

Visi saskatās.

Pie galda sēdošā kundze ir pielekusi kājās.

Viņas seja ir sarkana no dusmām.

Kundze cieši skatās uz Rihardu un turpina:

“Pirmo reizi redzu kaut ko tik ļaunu.

Tu esi apkaunojis visu mūsu ģimeni.”

Rihards apjucis skatās uz kundzi.

Tad viņa acis pārsteigumā ieplešas.

“Mammu?”

Rihards pārsteigts jautā.

Kundze vecajā jakā patiesībā
ir Riharda mamma Laila.

Viņa ir ļoti bagāta sieviete.

Lilal pieder vairāki “Tartes” veikali
dažādās Latvijas pilsētās.

Vienu veikalu Laila uzticēja atvērt jaunākajam
dēlam Rihardam.

Rihards izvēlējās veikalu atvērt
mazā pilsētām tālu no Rīgas.

Tas bija slikts lēmums.

Šajā pilsētā vairāk dzīvo latvieši.

Tāpēc franču kūciņas te pērk mazāk nekā
latviešu pīrādziņus.

Tomēr pirms dažām dienām Rihards paziņoja
Lilal par veikala paplašināšanu.

Veikalam vajadzēja vairāk telpas.

Rihards gribēja atpirkt kafejnīcu
no kādas kundzes.

Tas Lailai šķita aizdomīgi.
Vai pilsētas iedzīvotāji
sākuši pirkt franču kūciņas?
Viņa gribēja redzēt visu savām acīm.
Rihards par to nedrīkstēja zināt.
Tāpēc Laila pārģērbās vecās drēbēs
un atbrauca uz pilsētu.
Tā viņu nevarēja atpazīt.
Arī Rihards ne!

Laila pieiet pie Riharda un saka:
“Savus veikalus vienmēr esmu vadījusi godīgi.
Es neļaušu tev to mainīt.
No šī brīža veikals tev vairs nepieder!”

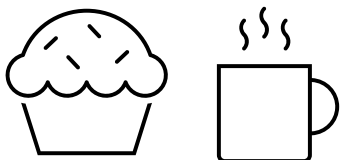
Rihards grib kaut ko iebilst.
Tomēr Laila ar viņu vairs negrib runāt.
Rihards izskrien no kafejnīcas
un skaļi aizsit durvis.

Laila smagi apsēžas krēslā.
Viņa paslēpj seju plaukstās.

Pirmā no pārsteiguma atgūstas Paula.
Viņa atnes Lailai glāzi ūdens.
Laila iedzer dažus malkus.
No dusmām un kauna viņai trīs rokas.

Laila paskatās uz omīti un saka:
“Man ļoti žēl par notikušo.
Es visu nokārtošu.
Paldies par pīrādziņiem.
Pirmo reizi ēdu tik garšīgus pīrādziņus.
Vai iedosi recepti?”

Omīte pasmaida un apsēžas Lailai blakus.
Viņa saņem Lailas rokas savējās un saka:
“Receptes ir mans noslēpums!”

“Labrīt, Siliņas kundze!”

Paula saka un ieliek tikko ceptos eklērus stikla plauktā.

Iegarenas kūciņas ar saldo krēmu iekšā smaržo tik kārdinoši!

“Labrīt, Paula!

Melnu kafiju un divus eklērus, lūdzu.”

Siliņas kundze saka un iet apsēsties pie galda.

Šorīt viņa uz darbu neiet.

Ir 1. septembris.

Pirmā skolas diena.

Siliņas kundze ir aizvedusi savu meitu uz skolu.

Meita mācās 2. klasē.

Tāpēc Siliņas kundzei 1. septembris ir brīvdiena.

Kopš atgadījuma ar Rihardu ir pagājusi nedēļa.

Pāri ielai veikala “Tartes” vairs nav.

Tagad dažas franču kūciņas
var nopirkt kafejnīcā “Pie omītes”.

Kā tas iespējams?

Omīte un Laila savā starpā
tomēr apmainījās ar receptēm.

Tagad Gatis mācās cept smalkās franču kūciņas.

Sākumā kafejnīcā bija maz pircēju.

Tad Māris uzrakstīja avīzē rakstu.

Tajā viņš atklāja patiesību par Gati un kafejnīcu.

Par Rihardu Māris noklusēja.

Tā Māris bija sarunājis ar Lailu.

Virtuvē Gatis strādā sakarsušiem vaigiem.

Viņam jāpaspēj izcept 100 kūciņas
bērnu namam.

Šodien svētku diena arī viņu skolā.

Gatim ir labs garastāvoklis.

Viņš pie sevis dzied kādu dziesmu.

“Paula, Paula!”

Atskan omītes sauciens.

Viņa lēnām kāpj lejā no 2. stāva.

Pēdējā laikā omītes kājas palikušas
pavisam vājas.

Viņai rokā ir mobilais telefons.

Omīte priecīgi sauc:

“Viss kredīts ir atmaksāts!”

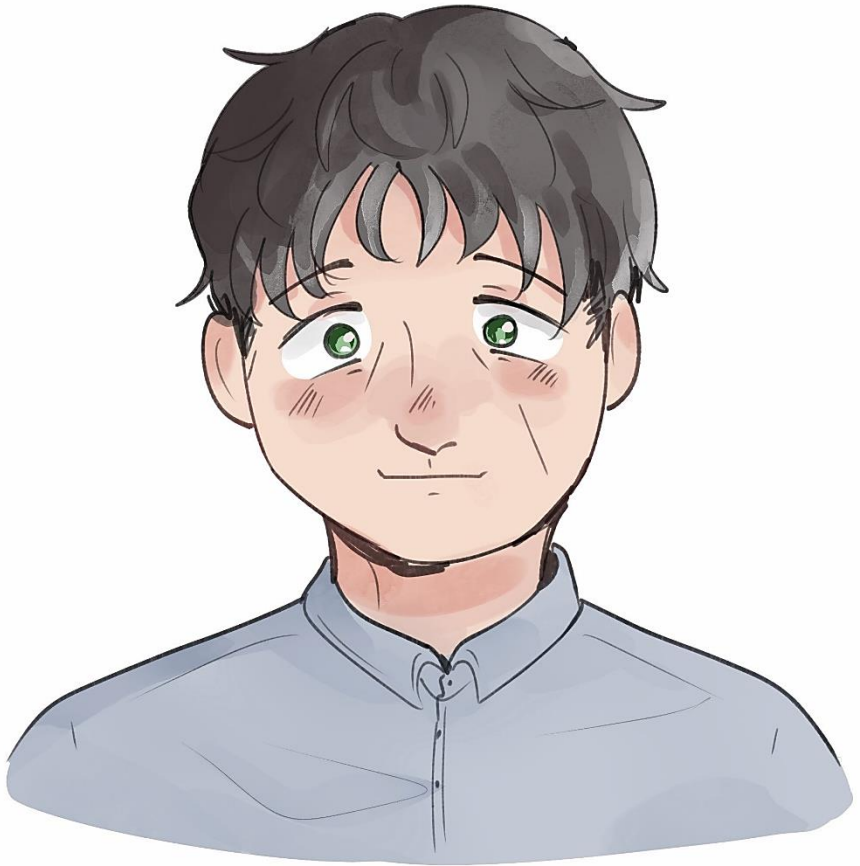
Paula nesaprot:

“Kā tas var būt?”

Omīte rāda Paulai ziņu no bankas.
Paula lasa ziņu par kredīta atmaksu un brīnās.
Tad viņa padomā un atdod telefonu omītei.
Meitene pasmaida un saka:
“Tā noteikti bija Laila.
Viņa atmaksāja mūsu kredītu!”
Omīte piekrītoši pamāj.

Noskan durvju zvaniņš.
Kafejnīcā ienāk Kārlis
pēc kūciņām bērnu namam.
Paula iet viņam pretī un smaida.
Kārlis ir saposies par godu 1. septembrim.
Viņš ir nodzinis bārdu un apgriezis matus.
Nu viņš neizskatās vairs pēc večuka.

Paulai aiz muguras atskan
plīstoša telefona troksnis.

Viņa pagriežas un redz omīti
ar bālu seju un pavērtu muti.

Uz pusēm pāršķēlies telefons guļ omītei
pie kājām.

Paula pieskrien pie omītei un palīdz apsēsties.

No virtuves iznāk Gatis ar kūku kasti
un dod to Kārlim.

Kārlis kasti neņem.

Viņš pieiet pie omītes un pieliecies jautā:

“Kundze, vai varu kā palīdzēt?”

Asaru pilnām acīm omīte skatās uz Kārli.

Viņa paceļ roku un pieliek to Kārlim pie vaiga.

“Dēliņ!”

Omīte izdveš un laimē aizver acis.

Jauns sākums

Kārlis skatās uz aizbraucošo
ātrās palīdzības mašīnu.

Tur uz slimnīcu aizved omīti.

Viņai līdzī brauc Paula.

Kārlis ir apjucis.

No kafejnīcas iznāk Gatis ar kūku kasti rokās.

Arī viņš izskatās apjucis.

Gatis dod kasti Kārlim.

Kārlis par kūciņām ir aizmirsis.

Viņš paņem kasti un iet uz bērnu nama pusi.

Kas tikko notika?

Kāpēc omīte viņu nosauca par dēliņu?

Kārlis omīti redz pirmo reizi.

Līdz šim viņš ir runājis ar Paulu un Gati.

Tāpēc Kārlis pazīst viņus.

Bet omīte?

Vai kundze ir kaut ko sajaukusi?

Tomēr Kārlim patika omītes pieskāriens.

Kārlim sāp galva.

Ar katru soli sāpes kļūst arvien stiprākas.

Viņam miglojas acis.

Ātrāk jātiek pie mācītāja!

Viņš iedos pretsāpju zāles.

Vēl jāpāriet diviem krustojumiem.

Tad Kārlis būs klāt.

Kārlis atceras omītes skatienu.
Kāpēc viņai acīs bija asaras?
Vai Kārlis omītei atgādina viņas dēlu?
Un Paula?
Pirmajā tikšanās reizē arī viņa jocīgi skatījās
uz Kārlī.
It kā pazītu!
Bet Kārlis šajā pilsētā ir pirmo reizi.

Sāpes kļūst neciešamas.
Kārlis grib aizvērt acis un apgulties.
Taču bāreņi gaida svētku kūciņas.
Kārlis saņem kasti ciešāk un iet ātrāk.
Tālumā jau var dzirdēt bērnu skaļās balsis.
Vēl mazliet un Kārlis būs klāt.
Tikai jāpāriet pāri ielai.

Pēkšņi no bērnu nama pagalma
uz ielas izripo bumba.

Bumbai pakaļ skrien mazs zēns.

Kārlim acu priekšā viss miglojas.

Tomēr viņš redz tuvojamies
melnu un sarkanu mašīnu.

Abas mašīnas brauc ātri viena aiz otras.

Zēns tikai smejas un skrien uz ielu pēc bumbas.

Kārlis nomet kasti un skrien pāri ielai
pretī zēnam.

Skan melnās mašīnas signāls un bremzes.

Kārlis saķer zēnu aiz drēbēm un norauj no ielas.

Sarkanā mašīna nevar vairs nobremzēt.

Atskan skaļš troksnis.

Abas mašīnas ir saskrējušās.

No tām izkāpj dusmīgi šoferi.

Viņi skaļi bļautās un vicinās ar rokām.

Kārlim ir vienalga.

Viņa acu priekšā viss satumst.

* * *

Kārlis pamostas savā gultā.

Pār viņu ir noliecies mācītājs Matīss.

“Kā tu jūties?” Jautā mācītājs.

Pie gultas stāv noraudājies zēns
un tur Kārļa roku.

Kārlis uzsmaida zēnam un atbild mācītājam:

“Apdullis un atvieglots.”

Zēns apskauj gulošo Kārli.

“Būs jau labi, mazais.”

Kārlis mierina zēnu un paberzē viņam muguru.

“Paldies,” zēns saka un aiziet.

Kārlim ir grūti noturēt acis vaļā.

Tomēr galva sāp daudz mazāk.

Viņš pieceļas gultā sēdus un jūt vieglu reiboni.

Kaut kas tomēr nav kārtībā!

Sirds krūtīs stipri sitas.
Reibst galva un trūkst elpa.
Kārlis jūtas par kaut ko vainīgs.
Tad vainas sajūtu nomaina
daudz lielāks satraukums.
Viņš jūt lielu paniku.

Kārlim galvā riņķo visādas domas.
Tās nevar apstādināt.
Vai viņš jūk prātā?

Ausīs skan mašīnu bremžu kaukšana.
Tam seko avārijas trokšņi ar plīstošu stiklu.
Uz sejas Kārlis jūt karstumu.
Smird pēc deguma.
Vai kaut kas deg?
Sāp viss ķermenis.
Mutē ir asins garša.

Kārlis aizver acis.
Viņam gribas bēgt.
Vienalga kur.
Tikai skriet prom un neatgriezties.

Pēkšņi visas sajūtas pazūd.
Domas noskaidrojas.
Kļūst mierīgi.

Kārlis atceras savas sievas smaidošo seju
un patīkamo apskāvienu.
Viņas mīkstos, plānos matus.
Atceras...

Kārlis saķer mācītāja roku un iesaucas:

“Matīss, vai aizvedīsi mani uz slimnīcu?”

Mācītājs ir apjucis un jautā:

“Vai tu jūties tik slikti?”

Viņš palīdz Kārlim piecelties.

Taču Kārlim nevajag palīdzību.

Viņš jūtas ļoti labi.

* * *

Kārlis ieskrien slimnīcas palātā pie omītes.

Pie viņas gultas stāv norūpējusies Paula.

Kārlis pieiet pie Paulas un cieši apskauj viņu.

Kārlis čukst:

“Mīļo meitiņ!”

Paula ir apjukusi.

“Kārli, kas noticis?” Paula jautā.

Kārlis saņem Paulas seju savās rokās un saka:

“Es neesmu Kārlis.

Patiesībā mani sauc Toms.

Esmu tavs tētis.”

Paula joprojām netic.

No gultas atskan omītes vārgā balss:

“Tā ir patiesība, Pauliņ!

Toms ir mans dēls un tavs tētis.”

Paula apjukusi jautā:

“Kā tas var būt?”

Tomam nav viegli par to runāt.

Viņš apsēžas uz omītes gultas
un saņem viņas roku.

Paula apsēžas blakus un klausās Toma stāstu.

Atmiņa Tomam ir atgriezusies.

Tāpēc viņš atceras arī avārijas dienu.

Policijai bija taisnība.

Mašīnā tomēr bija trešais cilvēks.

Tas bija kaimiņu puisis Lauris.

Viņš tikko bija nokārtojis eksāmenus
un saņēmis auto vadītāja apliecību.

Pēc negulētās Jāņu nakts Toms jutās noguris.

Viņš ļāva Laurim sēsties pie stūres.

Visi 3 brauca uz Rīgu.

Lauris vadīja mašīnu labi.

Bija uzmanīgs un ievēroja ātrumu.

Kādā likumā Laurim priekšā izbrauca mašīna.

To vadīja piedzēries šoferis.

Lauris mēģināja izvairīties un pagrieza stūri.

Tomēr bija jau par vēlu.

Dzērāja mašīna ietriecās Laura mašīnā
un uzmeta to gaisā.

Mašīna apmeta 2 kūleņus un atsitās pret koku.

Toms nebija piesprādzējies ar drošības siksnu.

No trieciena viņš izkrita pa sasisto mašīnas logu.

Toms nokrita zemē un zaudēja samaņu.

Pēc brīža viņš pamodās
un redzēja degošu mašīnu.

Toms bija apdullis un zaudējis atmiņu.

Viņš gāja prom no degošās mašīnas.

Tomam tā šķita sveša.

Cik ilgi un kur viņš gāja?

Toms neatceras.

Nākamās atmiņas Tomam ir par slimnīcu
un vēlāk par sociālās aprūpes namu.

Ārstēšanās bija smaga un sāpīga.

Ievainojumi sadzija.

Tomēr atmiņa neatgriezās.

Paula klausās Toma stāstu ar asarām acīs.

Bez atmiņas tētis dzīvoja 14 gadus!

Visu šo laiku viņš nezināja neko par Paulu un omīti.

Cik tas ir skumji!

Paulai vismaz bija omīte.

Turpretī tētis bija pilnīgi viens.

Paula pieiet pie Toma un mīļi apskauj viņu.

Par zaļajām acīm Paulai tomēr bija taisnība.

Tās patiešām ir viņas tēta acis.

Paulai ir žēl mammas.

Par tēti gan ir liels prieks.

Tagad viss būs labi!

Cik labi būt kopā ar tēti pie omītes!

Par grāmatu

Grāmatā teksti rakstīti vieglajā valodā.

Tomēr tajos iekļauti arī ikdienā mazāk dzirdēti vārdi.

Šī grāmata nav domāta noteiktai lasītāju grupai.

To lasīt var ikviens.

Teksti ir viegli saprotami.

Par nesaprotamiem vārdiem noteikti jautā citiem!

Vai tev patīk lasīt grāmatas?

Vai tu atbrauci no citas valsts un mācies latviešu valodu?

Tad šī grāmata noderēs arī tev!